

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA” IESE ÎN FIECARE ȚI.

Pe unu an 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și străinătate:

Pe an 40 fr., pe șese luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

ANULŪ XLIX.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrierile nefrancoate nu se primesc. — Manuscrise nu se retrămit.

N° 32.

Duminică, 9 (21) Februarie.

1886.

Glótele în Austro-Ungaria.

BrașovŪ 8 (20) Februarie.

În săptămâna acesta s'a prezentat atât parlamentului din Pesta, cât și celui din Viena de către miniștrii pentru apărarea țării, un proiect de lege asupra organizațiunii glótelorŪ (Landsturm), care constă din 14 paragrafi și din care publicăm mai jos un estract.

Încă în legea dela 1868, prin care s'a introdus sistemul de armare modernă, a fost prevădută formarea glótelorŪ. Atunci era vorba însă d'a se compune aceste glóte numai din voluntari, cari nu aparțin nici armatei permanente nici marinei, nici honveđimeii. Astăzi este vorba de introducerea unei generale îndatoriri d'a face parte din glóte pentru toți cei apți de serviciu până la 47 de ani, ér pentru cei ce au servit în armată séu la honveđi și se află în pensie séu în stare afară de serviciu (ausser Dienst) până la 60 de ani.

Este bătătoare la ochi forma cu totul schimbată, în care se prezintă după 18 ani, proiectul pentru organizarea glótelorŪ, prevădută în legea de armare dela 1868. Dăcă până acuma nu s'a făcut nimic pentru organizarea glótelorŪ, la acesta credem că au contribuit două momente. Mai întâi era naturală sfidă, într'un imperiu atât de poliglot ca al nostru, de a estinde înarmarea generală și asupra glótelorŪ. Apoi pôte că cei din fruntea ministeriului de războiu erau de părere, că d'ocamdată vor fi de ajuns forțele armate, de cari dispune monarchia noastră în urma noii organizațiuni.

Dăcă ambele guverne ale acestei monarchii vină acum să cêră parlamentelor încuviințarea unui astfel de proiect de lege, care sub firma organizațiunii glótelorŪ, vrea să prelungească obligămîntul militar pentru toți, până la 37 respective 42 de ani, ér pentru unii până la 60 ani, trebuie să considerăm că aceasta ca presemnul cel mai învederat al unei mari și apropiate furtuni, spre a căreia întâmpinare guvernele austro-ungare voesc să dublice forța armată a monarchiei cu ajutorul organizațiunii glótelorŪ.

Acăsta rezultă și din espunerea de motive ce s'a alăturat la proiectul de lege memorat, în care se dice între altele:

„Nu se pôte nega, că încâtă privește dezvoltarea numerică a forțelor noastre armate în timpul din urmă am rămas înderēt. Pe când adecă în urma estinderii obligămîntului militar, cuprindend și glótele, Germania dispune de 5,075,000, Rusia de 10,482,000, Franța de 3,634,000, Italia 2,473,000 de combatanți, monarchia noastră nu pôte pune sub arme cu amândouă armatele teritoriale cu tot spre propria apărare mai mult decătă 1, 200,000 de combatanți. Deși nu se pôte presupune, că asemenea masse colosale s'ar pune în mișcare deodată, totuși au creată tóte aceste state un rezervoriu, din care în cas de necesitate să fiă în stare a lua forțe de ajuns. În asemenea împrejurări este neapărat de lipsă ca și noi să îngrijim de dezvoltarea forțelor noastre armate și deși acăsta îngrijire este împreunată cu jertfe, totuși sunt convins, — dice ministrul honveđilorŪ — că aceste jertfe cari s'au adus deja de către tóte statele europene se vor aduce și de patria noastră în interesul ei bine înțeles, ... înființand glótele vom asigura de o parte monarchia și prin acăsta patria noastră, și vom crea pentru timp de pericol o basă corespunzătoare pentru încheierea de alianțe pe cari să ne putem rădima.”

Se vede din acăsta motivare clar și lămurit, că este vorba de noue și mari jertfe în bani și în sânge, ce se cer dela populațiunea acestei monarchii. În fața acestei împrejurări este la loc, credem, întrebarea, dăcă în timp de aproape 20 de ani, cei ce conduc destinele acestei monar-

chii, au făcut cevași pentru popórele ei, ca aceste să pótă mai ușor și cu mai mare mulțămire duce în spinare multele jertfe ce li se cer mereu din tóte părțile și mai vertosu din partea ministerelor de războiu?

Este o fatalitate cumplită, că pe când ni se cer totuși mai mari jertfe, nu se face de altă parte mai nimic pentru a ne pune în stare ca să putem suporta câtă mai ușor acele greutăți, ér câtă ne privește pe noi Români în special, cu durere trebuie să constatăm câtă de multă urgisiți și năpăstuiți suntem în timpul de față de către cei dela putere, nu numai politicesce, ci încă și economicese. Totdeuna cu devotament am purtat tóte jertfele, ce s'au cerut dela noi în interesul siguranței monarchiei și a patriei noastre, dér ore se nu fim noi în drept a ne aștepta la nici un bine în schimbul atător jertfe?

Tocmai noi, cari suntem cei mai apăsăți astăzi póie în tótă monarchia, vom sêmți mai multă greutatea sporirii dărilor, ce o va cauza fără indoială organizarea și armarea glótelorŪ. Bine că se asigură, din partea celor ce stau în fruntea administrațiunii de războiu, că se vor evita câtă mai multă cheltuelile, dér este aproape cu neputință ca să nu fiă de lipsă sume forte mari pentru a executa planul înființării glótelorŪ. Se dice, că evidența acestor glóte o vor purta autoritățile politice și de honveđi și că glótele nu vor fi deocamdată uniformate, ci vor purta numai un semn distinctiv, cu tóte acestea vor fi de lipsă a se face însemnate cheltueli și unul din organele guvernului ne spune de acuma, că vor fi de lipsă pentru glóte cel puțin un milion de puscă, ce trebuie să se procure imediat.

Proiectul de lege, precum și espunerea de motive, conțin puncte întunecose, cari se vor lămuri în cursul desbaterilor parlamentare. Una însă rezultă din tóte, că prin legea de glóte se crează încă o clasă de etate, a celor de 19 ani, și se estinde serviciul regulat până la 37 de ani prin aceea, că prima chemare a glótelorŪ (până la 37 de ani) se pune în cas de războiu la dispozițiunea comădei armatei, ca să pótă întregi din șirurile glótelorŪ armata permanentă și honveđimea.

Vom vedé în curend până unde se vor estinde și câtă de mari vor fi jertfele, ce le pretind guvernele austro-ungare dela popóre pentru completarea sistemului de apărare a monarchiei, deocamdată terminăm observand, că foile oficiose unguresci găsesc absolută necesară acăsta sporire a armatei pentru că, după cum dic ele, grele țile de încercare ne stau înainte și trebuie să fim gata în marea și de refuire, pentru care Europa pare că se pregătesce!

O Manifestațiune.

Vorbirile și apărarea cauzei noastre naționale, din partea deputatului român național V. Babeșu, a făcut cel mai bun efect și în senul naționalității sêrbesci. Atăta informațiunile private ale „Luminătorului,” primite din Pesta cât și diarul național sêrbesc „Zastava” ne spun, cumcă inteligența sêrbescă din Ciacova, Verșeșu, Biserica-Albă, Neoplanta și din alte locuri, a trimis depeși de felicitare, de aderință și de mulțămire, prevădute cu dec și sute de subscrieri d-lorŪ V. Babeșu și L. Mocsáry. Lucrul se esplică ca o manifestațiune din partea naționaliilor sêrbi în două privințe: întâi, în privința apărării bărbătesci a cauzei naționale, și a doua, contra limbajului smerit și umilit al deputaților sêrbi guvernamentali: Sabovlievic și Giurcovic.

Din „Zastava” Nr. 16 dela 12 Februarie n. traducem următoarele depeși:

Ciacova, 12 Februarie. Majoritatea Sêrbilor d'aic au trimis depeși de felicitare lui Babeșu și Mocsáry pentru vorbirile lor dietale.

Biserica-Albă, 12 Februarie. Astăzi s'au depeșat felicitări d'aici lui Babeșu și Mocsáry.

Verșeșu, 12 Februarie. Sêrbi din Verșeșu ca comitet al alegătorilor din partidul național sêrbesc au felicitat pe cale telegrafică pe deputații Babeșu și Mocsáry pentru vorbirile lor satisfacătoare în cauza națională din dietă.

În Nr. 17 dela 2 (14) Februarie totuși „Zastava” reproduce textul întreg al felicitărilor trimise de 27 de Sêrbi din Neoplanta către d-nii V. Babeșu și L. Mocsáry, care sună:

D-lui L. Mocsáry ș. a.

Primiți espresiunea de mulțămire, din incidentul ultimei D-vóstre vorbiri, din partea Sêrbilor din Neoplanta. Că vorbirile lui Sabovlievic, Tisza, Szilágyi și Apponyi nu au raportat un rezultat final, vi se pôte mulțami numai D-vóstré în prima linie. De ar da norocul iubitei noastre patrie, ca vorbele D-vóstré cu altă ocaziune să afe o deslegare mai frumoasă în dietă, căci numai o executare perfectă a legii de naționalitate pôte mulțami naționalitățile spre norocirea și prosperarea patriei comune.

D-lui V. Babeșu i-au telegrafat în limba română.

Salutăm pe vechiul coleg și comiliton (subortia) al lui Miletic. Vă mulțămim vedend-vé din nou în apărarea drepturilor naționalităților apăsate. Iubirea și stima, pe cari Sêrbi totdeuna vi le-au păstrat, astăzi au devenit eterne. Dumneșeu să vă susțină încă mult timp în viață în interesul patriei noastre astăzi nefericite! În numele Sêrbilor (urméză 27 subscrieri.)

Totuși din „Zastava” traducem următorul răspuns al d-lui L. Mocsáry:

„Aprobarea ținutei mele imi ofere dovéda despre simțimintele D-vóstré patriotice și bărbătesci. Nu vă supere neplăcutul vuetă, pe care l'a provocat vorbirea mea în dietă. Mulți bărbați aleși mi-au împărțit, că-mi aprobăză pornirea precum și ținta broșurei despre „Kultur-egyét.” În legătură cu acestea, acel ton de deșteptat (ozbilinii), prin care se desbăt de astădată cestiunea de naționalitate în dietă, este un semn sigur că adevărul își va cuceri calea sa.

Ludovic Mocsáry.

Totuși „Zastava” spune, că — precum e informată — în Neoplanta se adună subscrieri multe pentru grandioase manifestațiuni numiților doi deputați, și că și din alte părți Sêrbi au trimis felicitări.

Inarmarea glótelorŪ în Ungaria.

În camera deputaților din Pesta s'a prezentat proiectul de lege privitor la înarmarea glótelorŪ.

După acest proiect, fiecare cetățen al statului, care nu face parte nici din armată, nici din marină séu din rezerva întregitoare, nici din honveđime (Landwehr), e îndatorat dela etatea de 19 ani până la implinirea anului 42 de etate a face parte din glóte. Mai departe se țin de glóte, întră câtă sunt în stare a purta arme și anume până la etatea de 60 de ani, toți câtă se află în retragere și afară din serviciul armatei și honveđimeii, întră câtă nu se pótă întrebuița în armată (marină.) Personalul gendarmeriei, gardei financiare și foresteriei statului, îndată ce evenimentele resboiului le împedă oficiul în cercul lor, se trec în glóte.

Glótele se împătu în două chemări: de cea dintăiu se țin toți câtă au implinit 19 ani de etate până la 37 de ani ai etății inclusiv, precum și cei eliberați la timp séu înainte de timp din armată și din honveđime; de a doua chemare se țin toți câtă au implinit 37 de ani până la implinirea anului 42 de etate. Glótele se chiamă sub arme la ordinul Maiestății Sale.

De regulă glótele se întrebuițéză înăuntrul grănițelor țării, dér excepțional se pótă întrebuița și în afară de țările coronei unguresci, dăcă legislațiunea va dispune acăsta. Numai dăcă dieta n'ar fi intrunită și

din întârziere s'ar nasce pericolul, pôte Maiestatea Sa se ordone, pe lângă responsabilitatea ministerului întreg și aprobarea ulterioară a reprezentanței țării, întrebunțarea glotelor și în afară de granițele țării. În casu de lipsă cu chemarea întâiu se întregesc armata și honvețimea. Personele chemate în serviciul glotelor sunt supuși, din ziua convocării, până la disolvarea chemării sub prescripțiunile penale și disciplinare militare, nu totu așa însă în timpul concediului.

Glotașii și oficerii lor, întru câtu nu se pot îmbrăca și echipa milităresce, în timpul întrebunțării lor pörtă un semn, care se se distingă din depărtare, oficerii și suboficerii semnele onorifice și de distincțiune militare. Cu privire la premii și distincțiuni, la pretenții de transport, de adăpost, de provedere cu ban și nutriment, de tractare în casu de rănire și bolă, precum și de îngrijire a celor rămași în viață, se tractează ca și armata și ca și honvețimea. Oficerii se numesc de Maiestatea Sa la propunerea ministrului de apărare a țării. Suboficerii se aleg, eventualu în înțelegere cu autoritatea politică respectivă, din anu în anu de acelu comandant de batalion de honveți seu de regimentu de husari-honveți, și în casu de lipsă se numesc, în alu căruia cercu de evidență cade despărțimentul de glote. Numirea acestor oficer și suboficer se face numai pe timpul duratei mobilizării și încetează deodată cu această.

Ținerea în evidență și împărțirea chemărilor în unități tactice se face de către comandantii honveți. Autoritățile administrative încă sunt obligate a ține evidența. Cadrele glotelor se desemneză deja în timpul de pace. Cheltuelile glotelor convocate se acoperă din bugetul ministerului de războiu comunu.

Acastă lege se va aplica îndată ce va intra în putere și cu executarea ei e însărcinat ministru de apărare a țării.

SCRILE DILEI.

În comitatul Hunedorei sunt 321 de scole, er nu cum dice „Kol. Köz.“ Dintre acestea 30 sunt scole de stat, 25 comunale, 9 rom.-cat. 29 gr.-catolice, 210 gr.-orientale, 13 ev. reform., 2 de confes. augsb., 2 israelite și 1 scola a unei reuniuni. După limba de instrucție sunt 57 maghiare, 2 germane, 254 române, 2 maghiare-germane, 6 maghiare-române. Dintre cei 376 învățători, 88 nu cunosc limba maghiară. Dintre cei 4677 copii, cari au cercetat în anul trecut scolele statului, au fost 1953 de naționalitate maghiară. De unde? Nu cumva că copii, cari știu vorbi și unguresce sunt Maghiari? Cu asemenea apucături nu se nșelă lumea.

—x—

Aflăm, că ministrul de războiu a dispus a recruții de a IV-a clasă se se prezenteze la recrutarea din Martie și Aprilie, totodată a trimis ordinațiunii la toate comanele militare, ca se aibă o deosebită atențiune pentru honveți.

—x—

O nouă scola de stat, cu limba de propunere maghiară, s'a înființat în Bercheșul românesc din comitatul Făgărașu: „Dare-aru Dumneșu, ca totu astfel de politică culturală se desvolte d. ministru de culte și în celelalte părți ale Ardealului, esclamă nebunu de bu-

curi Ellenzék“. — Se și deschidă ochii în patru Ro mării, ce fact.

—x—

Unu stegă naționalu român s'a confiscat deună-dile la o nuntă în Alkenyer de către notarul comunalu. Ospetii și-au luat mai târziu stegulu înderăt și din această causă au fost predați judecătoriei penale. Cumpiliu imbată pe unele némuri puterea, der ca pe Maghiari pe nici unu ném.

—x—

Sâmbătă în 22 Februaru v. va fi în Sighișora alegerea de protopresbiteru alu tractului Sighișorei

—x—

„Ellenzék“ cu bucuria înregistră scirea, că fețița de doi ani a principelui de coronă începe a învăța unguresce și deja scrie mai multe cuvinte. „Sperăm, sfârșese Ellenzék“, că în curendă are se vorbese perfectu limba noastră sonoră și atunci vomu ave o adevărată princesă maghiară. — Ore maghiară se nșă, fiindu că ar vorbi unguresce? Minunatu ești „Ellenzekule!“

—x—

Interpelarea d-lui George Mărzescu relativă la spulsați, e pusă la ordinea zilei pe ați, Sâmbătă, er ae d-lui Cogălniceanu s'a amănăt până Marți.

—x—

Conferința de pace în ședința din urmă a ascultat pe delegatul sêrbu, care cerea ca compatrioții săi espulsați de guvernul bulgar se se potă reintorci în Bulgaria. Delegatul bulgar s'a opus. Nu s'a luat nici o hotărîre.

—x—

În afacerea hotărîrii comitatului Tërnavă mică d'a se da „Kulturregyletului“ 10,000 fl., „Nemzet“ spune, că ministrul a casat hotărîrea numai fiindcă suma nu s'a votat în adunarea ordinară a comitatului. Cu alte cuvinte, îndată ce se va face această, Jupiter cu ochelarii verși va aproba și va subscrie hotărîrea cu amândou mâinile. Ne mirăm și noi se nu fiă ministrul Tisza „patriot“. Era vorba numai se trecă de omu „constituționalu.“

—x—

O femeia Frusina Iónu, din strada Cuțitu de argintu din Bucuresci, a născut unu băttu cu două capete. Băttulu trăsese.

—x—

Revista „Spitalul“ spune, că la concursul pentru internat și esternat în spitalele Parisului. au reușit dintre concurenți și următorii Români: Interni, domni Toma Ionescu și Euricu Iscovescu; Esterni, domni Turbure, Demetriadă, Amărescu, Atanasiu, Haralambă Mihailu, Haralambă Dumitriu și Pellissier Vasile.

—x—

În strada Floriloru din Bucuresci s'a petrecut Marți unu act de barbară, sêvșit de unu Evreu. Iată ce scriu diarele din Bucuresci: Evreul avea, afară de alți copii o feta bine făcută și frumusecă, care i deșteptă poftă ilicite. Mai mult de unu anu insistă pe lângă fiică-sa, fără succes. În timpul din urmă fiică-sa, primind promisiunea unei zestre din partea rudelor sale din Botoșani, se logodi cu unu Evreu ténêru. Acastă logodnă aduse la disperare pe neomenosul tată. El

legă pe fiică-sa de mâni și încercă s'o siluescă. Der feta împotrindu-se din tôte puterile, Evreul luă unu ciomag și o lovi peste capu, obrazu, piept și pe unde apucă, încâtu o scaldă în sânge. Abia la sosirea vecinilor rabiatalu putu fi oprit și feta scapată. El fu dus la secția polițienescă și de acolo datu pe mâna procurorului, căruia îi mărturisă, că desperat de logodna fiicei sale, voia se o ucidă și pe urmă se se spânzure. Feta a fost dusă la spitalul Colțea. Evreul, care a venit de curendă din Galiția, e arestatu.

—x—

Reuniunea industrială a Brașovului are de gând se întocmescă în Augustu o expozițiune industrială în Podul bătușiloru, împreună cu o expozițiune istorico-artistică.

—x—

Din Iași vine știrea, comunicată de „Lupta“, că fetele evreice, cari lucrau la fabrica de tutun de acolo, s'au pus în grevă. Causa e cu totul curiosă. De câtva timpu directorul fabricei înlocuia treptat pe Evreice cu Române. Evreicele rămase, prevedend că are se le vin și lor rëndulu a fi înlocuite, au preferat se se pună cu tôte în grevă și a înceta lucrul.

—x—

Societatea „Lumina“ pentru cultura Românilor din Peninsula-Balcanică. Simțindu-se lipsa unei cărți de lectură pentru scolele primare române de peste Balcani, Societatea deschide concursu pentru cea mai bună carte în dialectul român de acolo, care se va imprima cu spesele ei, în condițiunile următoare: 1. Cartea se cuprindă ca vr'o sută șișeci pagini, literă cicero, formatul obicnuitu. 2. Alegerea și rënduiala bucăților se însușese cerințele pedagogice, alcătuidu o mică enciclopedie, din care se nu lipsese și bucăți din istoria Românilor până la venirea Turcilor în Europa. 3. Cartea, care va purta numele autorului, va fi proprietate Societății, liberu fiind și autorul a o tipări în ori câte ediții va voi. 4. Recompensa autorului este unu obiect de artă. 5. Manuscrisurile se vor trimite Comitetului (Bulevardul Elisabeta Dòmna, Bucuresci) celu multu până la 1 Maiu anul acesta. 6. Comitetul este gata a da lămuriri mai întinse, ori-cui i-aru cere. Preșidentu: Gr. H. Granda, secretaru: Lăzărescu Lecante.

Afaceri sinodale.

Teure, 11 Fauru 1886.

D-le Redactor! Printr'o corespondență publicată în nr. 15 alu prețuitei foi ce redigeți sum interplată de câțiva preoți gr. cat. din protopopiatul Betlenului se dau deslușire 1) Pentru ce nu s'a conchiămatu sinodul tractualu de tòmna, conformu decisiunei sinodului nostru din 11 Martie 1885? 2) Cine este cauza trăgării? 3) Ce pași s'au făcutu, pentru ca de altădată se nu se întempe asemeni amănări ale sinodului.

Lucru curiosu, că acei frați preoți pășesc în publicu față de mine cu o interpelare ca această, și apoi totu ei sunt aceia, cari convenind cu mine im ceru se amăn sinodul că-să forte ocupați cu alte greutăți. Der și mai curiosă e afirmarea, că eu le-ași fi comunicat, că sinodul de tòmna a an. 1885 nu se va ține. Acastă nu e adevăratu, deoarece cu data de 31 Oct. 1885

FOILETONU.

Telefonul magneto-electricu.

Estrasă dintr'o conferință a d-lui profesor Iosif Maxinu ținută în una din „întrunirile literare“ ale damelor române din Brașovu.

Încă în timpurile cele mai vechi s'a simțit necesitatea de a împărtași ideile la distanțe mai mari, spre care scopu se foloseau curieri, porumbi etc., până ce modul acesta de a comunica a datu nascere la posta de astăzi, care cu ajutorul drumului ferat duce scirile ce voim a le trimite sigur și relativu destul de iute. Deși modul acesta de comunicațiune satisface pe deplin trebuințelor ordinare, totuși pentru casuri urgente și extraordinare s'au căutat alte mijloce, precum signale acustice și optice. Comunicarea ideilor cu aceste mijloce era forte greoiă și omoritoare de spirit, pentru că amplotul respectiv trebuia totu mereu se fiă cu atențiune și se se uite cu ochianul, ca se nu pèrdă nici unu semn dat. Scăderile acestea siliră pe cei interesați a face experiență cu electricitatea statică inventată pe la începutul seculului trecut, eră după aflarea electricității galvanice s'au început experientele cu curenți electrici. Invențiunilor unor omeni celebri ca Oerstedt, Ampere și Arago, cari au sciut se constata relațiunile între electricitate și magnetism, avem se mulțamim decă Gauss, Weber, Steinheil și Morse au fost în stare pe la anul 1840 a da lumii uimite telegrafulu de astăzi. Ce va se dice telegrafu și cât de lătită este această aplicațiune a electricității, scim cu toții. Totuși ca se avem o idee chiară despre folosirea telegrafului, amintesc conferința telegrafică internațională ținută anul acesta (1885) în Berlinu. Acastă conferință represintă 30 de state cu 600

miliõe de locuitori. Statele acestea posedă o rețea telegrafică, la care lungimea sirmei este de 2 miliõe de chilometri, o lungime, cu care putem de 5 ori percurge distanța între lună și pământu seu se înășuram de 50 de ori ecuatorul pământului.

Totu cu ajutorul electricității s'au desvoltat și aparatele acustice, până a ajunsu perfecțiunea la telefonul de astăzi, astfel că telefonia se pôte privi ca o ramură a telegrafiei. Pe când cu telegrafia se dau numai semne, cari formeză un alfabetu, telefonul ne permite a trimite în depărtare cuvintele de-a dreptul, ba ce e mai mult, chiar și colorea vocii. Aparatele telefonice cele vechi se încercau a transmite numai cântarea și musica instrumentală, până când a arătat Weinhold înainte cu vr'o 10 ani, că și sunetele articulate se potă transmite cu așa numitul telefon de ață. Acesta constă din 2 pahare de lemn seu de metalu, ale căroru funduri sunt legate printr'o ață întinsă. Unu paharu servece ca transmițătoru, eră alu doilea ca receptoru, seu esprimându-ne popularu: într'unu paharu vorbim, eră cu alu doilea ascultăm. De altmintearea aparatul e reversibilu, adecă se pôte folosi și pentru vorbit și pentru auditu. Deși unu asemenea telefon se privece mai multu numai ca o jucărie, totuși elu represintă unu principiu seriosu, fiindcă ne arată că o tablă oscilătoare, precum este fundul paharului, predă oscilațiunile sale firului, eră acesta pune alu doilea fundu în vibrațiun identice. Orce cuvântu pronunțat în paharul primu se aude prin urmare și în alu doilea. Acestu telefonu funcționează numai la distanțe mici, d. e. dintr'o odaiă într'alta. Pentru distanțe mari trebuie se aplicăm electricitatea.

Celu dinteu, care s'a încercat a transmite cântarea și vorbirea cu electricitate, a fost Philip Reis, profesor de fizică în Friedrichsdorf lângă Francfurt. După mai multe încercări i-a succes în fine acestu învățat a construi unu aparat, cu care putea transmite numai

tonuri, însă și acestea într'unu modu necomplet și schimonosite. Telefonul lui Reis era interesant numai din punctu de vedere scientificu, deră pentru trebuințe practice n'avea nici o valoare. Elu se basa pe însușirea ferului de a suna prin magnetizare și desmagnetizare repede și continuu. Nesuccesul lui Reis l'a descurajat nu numai pe densusu, ci pe toți fizicii europeni și idea telefonului se părea uitată, când deodată—ca din senin putem dice — apare Graham Bell, unu Americanu cu spiritu întreprindător, și ne presintă adevăratul telefonu practicū la expozițiunea universală din Philadelphia în anul 1876. Telefonul lui Bell se basază pe unu principu, deosebit de alu lui Reis, și se pôte privi ca o invențiune cu totul originală, numai pècatu că inventoriul n'a luat patentă pe densus, din care causă s'au pus chemați și nechemați a fabrica telefone și putem afirma că astăzi sunt mai multe telefone rele decât bune.

Telefonul lui Graham Bell se numesc telefonu magneto-electricu și, ca se-lu putem înțelegere mai bine, trebuie se facem o mică excursiune în domeniul inducțiunei electrice. Electricitate galvanică seu dinamică se nasce în mai multe feluri:

1. Printr'unu procesu chimicu, d. e. decă punem metale în acide; astfel se fac bateriile galvanice.

2. Prin inducțiune electrică și magnetică. Avem d. e. o sirma, care formeză unu cercu. De câte ori se ivesce seu dispare în apropierea ei unu curenț electricu, totdeuna se nasce și în sirma noastră unu curenț electricu de o durată forte scurtă. Curențulu celu nou se chiamă curențu indus seu curențu secundaru, eră celu dinteu se numesc curențu primaru.

Curențulu indus se nasce în sirma noastră și prin apropierea seu depărtarea unui magnetu. Curențulu indus se mai nasce în fine și prin variațiunea intensității curențului primaru seu prin variațiunea magnetismului. Destul, pentru înțelegerea telefonului rămăia consta-

sub nr. 446, trâmîndu prin tractu unu circularu epis-copesu în cauza colectei pentru biserica din Lelesci, le-am dîsu expresu se grăbescă cu facerea colectei, ca celu puțin pe când ne vomu aduna la sinodulu de toamnă se-o aducă cu sine. Le-am promis totodată că cu această ocaziune le voi spune și cauza pentru care sinodulu de primăveră nu s'a pututu ține în ziua hotărîrită. Totu cu acea dată sub nr. 447 am provocat pe docenții din acestu tractu, ca pe ziua de 11 Noemvre să se adune în Betlénu pentru a se constitui în reuniune filială și a se face membrii la reuniunea docenților din jurulu Gherlei, și altele. Acestă provocare mi-am sfirșit'o prin cuvintele: *Dacă ve-ți osteni și on. frățiiile vóstre la această conferință, Vê va fi numai spre laudă și onbre.* Er prin unu altu circularu, cu data 5 Decemvre nr. 507, trimisú în cauza rațiociniiloru bisericesci ș. a. de asemenea le-am dîsu frațiloru preoți că: din anumite cauze neputendu-se ține până acum sinodulu de toamnă se va ține după anulú nou, adecă în carnevalulu acesta.

De unde dér a pututu scóte d. corespondentú, că eu le-ași fi comunicatú că nu se va ține sinodulu de toamnă 1885? La conferința docenților încă ne-amú fi pututu sfătui asupra unor afaceri mai urgente scolastice și bisericesci, dér n'au venitú decátu trei, avéndu și alte afaceri.

Acestea sciindu-le corespondentulu și colegii d-sale putea sci și aceea, că nu e în jocu nici o mână străină și inimică cauzei nóstre, care se impedece sínódele nóstre tractuale, sciindú și aceea, că judele nostru cer-cualú — spre laudă îi fiă dîsu — n'a impededatú nici o conferință scolastică orî bisericescă — precumú vedemú că se întemplă airea, — ba e unulu din aceia, cari se alescú a inainta cauzele bisericesci și scolare. Ba ne putemú aduna și de mai multe orî peste anú, căci sínódele impuse prin constituirea a VI-a din sinodulu diecesanú din 1882 au de scopu mai multú perfecționarea clerului prin elaborări de teme din sfera sciințelorú teologice, dér nu e opritu ca să se adune și mai de multe orî spre a se sfătui împrumutatú despre suplinirea lipse-lorú bisericesci și scolare, despre susținerea moralității ș. a. La aceste adunări, încátu sciú eu, potú lua parte și mireni numai să aibă timpú, voiă și ceva de spesatú căci și această se póte numera între factorii, dela cari depinde ținerea sínódelorú.

Dér să mă întorcú la obiectu: Preotulu la care era să se țină sinodulu nostru e veduvú și apropiandu-se timpulu hotărîritu pentru sinodú, s'a rugatú să-lu mai amănú, căci e în împrejurări fórte critice și bolnavú. De aceea am notificatú frațiloru preoți, că mai curéndu de 23 Noemvre sinodulu nu se va ține. Apropiandu-se și acestu timpú, de nou se rógă acelu protú, ca să avemú indulgință față de elú și să-lu mai amănámú până în carnevalulu acesta. Eu fără a-i promite, am scrisú frațiloru preoți că se va ține după anulú nou. Respectivulu preotú însă nu i-am promisú amânarea cerutá din cauză, că decă vre unu preotú arú reclama ținerea sinodului, numai decátu să lu și convocú. Dér, cum am dîsu, când conveniam cu vre unu preotú și vorbeam de sinodú, dicea să lu mai lasú, căci suntú destulú de ocupați, că pe airea nu s'a ținutú nici unulu, că au destule necasuri ș. a. Aceste diceri cu atata au făcutú mai mare impresiune asupra mea, căci sunt numai vice-pro-

topopú surogatú, și așa am cređutú că e mai bine a urma celor actuali și bérani în oficiu, decátu a pre-merge. Afară de aceea, după relațiunea colegială și amicable ce o am cu frațiiu preoți, nici odată nu mi-a trecutú prin minte, că dênșii, séu careva dintre dênșii, mă va interpela pe calea publicității se dau deslușirile cerute, după ce sciau destulú de bine starea lucrului, și că sunt celu de anteu, căruia îi place, ca prin cointelegeri confidențiale în sinodú și conferințe, să ne regulámú tóte afacerile nóstre, și tare m'am bucuratú pentru reactivarea sínódelorú. Dér și acum mă indoiescú că vre unulu dintre preoți arú fi auctorulú acelei corespondințe. Mai multú sustinú, că e unu individú, căruia îi place a se mesteca în tóte, fără de a fi destulú de informatú despre adevérata stare a lucrului. Dela această presupunere numai atunci m'așu poté abate, când corespondentulu bus numele séu arú combate afirmările mele de mai susú, ce nu credú că se póta face.

Altcum n'am nimicú în contra corespondentului și a colegilorú séi — decă-i are și încă decă e preotú — ba imi pare bine, că se află și de pe aici, cari se intereseză de lucrurile cele bune, și cari să vé comunice câte ceva spre publicare, căci mie nu-mi permitú ocupațiunile casnice și oficióse, și afară de aceea mă ținú de cei ce în restrinsa lorú sferă de activitate, ce potú face silindu-se după puțință a face destulú chiamăre: lorú, fără a face mai multá vorbă ca lucru, dér i-așu recoméndá orî cărui corespondentú se cerce mai cu deamêruntulu adevérata stare a lucrului și numai după aceea să-și formuleze corespondențele. Bucurosú primescú reflexiunile binevoitóre dela oricine și sunt gata a mă acomoda lorú, decă consfătuindu-ne în adunările nóstre se vorú afla de bune, însă am esperiatú, că multe se potú pe chărțiă și puține în pracsă, căci pe lângă altele e mare sérăciă. Primiți ș. c. M. Făgărășanu,

protopopú surog.

SCRIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. alú »Gaz. Trans.«)

BERLINÚ 20 Februaru — Reichstagulu a trimisú proiectulu privitorú la prelungirea pe cincí ani a legii socialiștilorú la comisiunea respectivă. În cursulu discusiunei a declaratú vice-președintele ministeriului de statú Puttkammer, că guvernulu n'are nici o speranță, că Reichstagulu va vota proiectulu.

PARISÚ, 20 Februaru — Cómisiunea camerei care a examinatú propunerea pentru espulsarea pretendentilorú (la tronú) a respisú cu 10 contra 7 voturi propunerea de espulsare, a primitú însă moțiunea, după care cabinetulu este imputernicitú de a espulsa pe prinți, îndată ce siguranța statului ar fi amenințată prin agitațiunile lorú.

LISSABONA, 20 Februaru. — În multe orașe ale Portugaliei s'au făcutú demonstrațiuni republicane. În Oporta s'a întrunitú unu meetingú de 6000 persóne, unde s'au ținutú vorbiri fórte înfocate și vehemente în contra monarchiei.

La Brage a strigatú mulțimea: Trăiască republi-ca. Ansă la aceste manifestațiuni a datú în-troducerea dărei de consumú.

DIVERSE.

Unu nou statú în America. — Firulú telegraficú a anunțatú deja, că drapelulu Statelorú-Unite s'a măritú cu o stea în urma admiterei în numărulu Statelorú a teritorului Dakota. Acestă stea va fi a 39, dér numărulu teritoriilor va rămâne de 48, partea septentrională a vechiului teritoriu devenindú teritorulu Lincoln. Germanii stabiliți în Statele-Unite nu potú decátu să se măgulescă de această modificare, care dá o nouă importanță teritoriului pe care ei l'au populatú în parte și căpitalei căreia au făcutú să i se dea numele de Bismarck. Organizarea Dakotei datează dela 1861; suprafața e era de 149,100 mile pătrate, adică ea întrecea cu multú aceea a tuturorú celorlalte teritorii. Impărțirea acestei mari întinderi de teritoriu, care produce mai cu sémă celu mai bunú grău, era de multú cerutá. Noulú Statú cuprinde 47 comitate, noulú teritoriu numai 33. Materia imposabilă este evaluată la 49 milioane delari pentru celu dinteu și la 43 pentru celu d'altú doilea. Impositile au produsú în totú vechiulu teritoriu, în 1884, suma de 373,000 dolari; datoría este de 262,000 dolari. Orașele principale suntú Yankton (capitală până la 1883.) Bismarck, Fargo, Sioux-Falls, Jamestown, Bon-Homme, Grand-Forks și Deadwood. În 1880, populația nu era de câtú 135,177 locuitori; luându-se de basă alegerile din Noemvre 1884, la cari au luatú parte 86,764 alegători, ea trebuie să fiă acum între 400,000 și 500,000 suflete. Legislațiunea și delegațiunea Statului suntú republicane. Noulú Statú, udatú de Missuri la vestú și riulu Roșu la ost, este limitrof cu Dominionú din Canada, care îi mărginesce la nord. Relațiunile cu Manitoba sunt fórte frecvente. Minnesota la ost, Montana la vest și teritoriulu Lincoln la sud ilú mărginescú în celelalte direcțiuni. Agricultura este bogăția acestui nou Statú.

Licitatiuni. Se liciteză: la 10 Aprilie averea nemisțătore a lui Antonú Istvánffy de cătră tribunalulu reg. din Muréșú-Oșorheiu; la 19 Martie averea nemisțătore a véduvei Ecaterina Gruici, de cătră tribunalulu reg. din Biserica albă.

Edicte: A se insinua preteasiunile în 45 zile: la rémasulú după Ladislau Lengyel, jud. cerc. din Făgărășú; la rémasulú după Jovánúțu Berlo, trib. reg. din Aradú.

Concursuri. Se publică concursú pentru unu postú de adjunctú-conducătorú de cartea funduará cl. II la jud. cerc. din Baia-de-Crișú. Concursurile suntú de a se trimite la trib. reg. din Deva. Se publică concursú pentru unu postú de concipistú la curtea de apelú din Muréșú-Oșorheiu.

Numere singuraticice à 5 cr. din „Gazeta Transilvaniei“ se potú cumpéra în tutungeria lui I. GROSS.

Editorú: Iacobú Mureșianu.

Redactorú responsabilú: Dr. Aurel Mureșianu.

tatú, că o schimbare a puterii magnetice în apropierea unei sirme dá nascere la unu curentú electricú în această sirmă.

Acum, după ce cunósemú principiile inducțiunei electrice, putemú pași la descrierea telefonului.

Telefonulu lui Bell constă dintr'unu magnetú băgatú cu unu capú séu polú într'unu micú mosorú înfășuratú cu sirmă metalică și izolată. Dinaintea acestui mosorú se află o tábliță rotundă de ferú, așa numita membrană séu diafragmă. Aparatulú e reversibilú, adecă se póte folosi și pentru vorbitú și pentru auđitú. Pentru de a coresponda suntú de lipsă doué telefóne, care suntú legate între sine cu o sirmă duplá de metalú ca și aparatele telegrafice. Putemú folosi la distanțe mari și numai o sirmă simplă, însă atunci trebuie să întrebuințámú și pământulu ca conductorú, prin aceea că doué capete dela sirma din telefonú le îngropámú în pământú.

De câte orî vorbimú inaintea diafragmei, acesta se pune în vibrațiune, adecă se apropiă și se depărtează de capulu magnetului. Prin această apropiere și depărțare puterea magnetului se schimbă séu variază, adecă crește séu decresce. În sirma de pe mosorú se nascú prin variațiunea magnetismului curenți electrici induși séu secundari, cari cu ituțela fulgerului ajungú prin sirma conducătoare la a doua stațiune într'unu telefonú construitú întocmai ca și celu dinteu. Aici trecú curenții electrici prin sirma de pe mosorú și influințéază asupra magnetului după principiile electromagnetului stabilite de Ampère și Arago. Resultatulú influenței este, că magnetulu începe a varia în intensitatea sa și atrage diafragma mai multú séu mai puținú, și urmarea este, că diafragma începe a oscila și a produce întocmai aceleași mișcări ca și diafragma din telefonulu din depărțare. Mișcările membranei punú aerulu în vibrațiune și undele sunetului ajungú în urechia ascultătorului, care aude în modulú acesta tóte cuvintele pronunțate în telefonulu primú, deși

nu tocmai cu aceeași forță, fiindcă o parte din energia electrică se perde. Perderea e inevitabilă și ea acompañiază fidelú orice transformare a energiei. S'a construitú însă unu nou aparatú numitú microfonú, care măresce intensitatea sunetului. Aparatulú ne presintă o analogiă cu microscopulu. Precum acesta măresce corpurile mici puse sub dênșulu, totú așa și microfonulu măresce séu întăresce sunetele slabe. Instrumentulu este inventatú de renumitulú Hughes, inventatorulú aparatulu telegraficú, care ne dá depeșile tipărite.

Microfonulu este pentru urechiă, aceea ce este microscopulu pentru ochiu. Microfonulu nu póte esista singurú, ci totdeuna în legătură cu telefonulu. Celú dinteu se folosesce ca transmítătorú, érá celu din urmă ca receptorú, adecă în microfonú vorbimú și cu telefonulu ascultámú. La distanțe mici, d. e. până la unu kilometru, e de prisosú microfonulu; érá pentru distanțe mai mari e indispensabilú. Cu microfonulu putemú auđi d. e. pașii unei musce, care s'ar preumbla pe scândurița lui séu tictacurile unui orologiu de buzunarú aședatú totú pe aceeași scânduriță.

Microfonulu se baséază pe resistința electrică variată prin undele sunetului. Unu curentú electricú are d. e. să trecă printr'unu cărbune. Decă vomú rupe acestú cărbune, atunci negreșitú curentulu este intreruptú; elú este însă earăși incheiatú îndată ce vomú atinge cele 2 bucăți de cărbune. Curentulu află însă la loculú de contactú o resistență, care stă în raportú inversú cu presiunea esercitatá asupra cărbunilorú pentru formarea contactului. Cu câtú va fi contactulu mai bunú, cu atata

va fi resistența mai mică și vice-versă. Afară de microfonú, mai avemú la fiecare stațiune telefonică și aparatele de signale d. e. unu fluerú séu o soneriă electrică. Telefonía se potrivește pentru corespondența locală. Aparatele suntú simple și ușorú de întrebuințatú. Nu se cere nici o pregătire, cum se pretinde d. e. dela funcționarii telegrafului.

Distanța până la care se póte telefoni cu siguranță, e 60 de kilometri, d. e. din Brașovú până la Făgărășú séu până la Ploiești. Nesigurú și numai sub împrejurări de totú favorabile s'a telefoniatú și la distanțe de 300 kilometri d. e. din Pesta la Viena.

În privința distanței vedemú că telefonulu e în desavantagiú față cu telegrafulu. Causa este, că telefonulu representá unu aparatú finú și fórte simțitorú. Influiințe esterne asupra sirmei conducătoare îi facú de multe orî imposibilă funcționarea, întocmai cum se întemplă această conturbare și la telegrafú în timpulu unei furtune.

Americanii au venitú mai anteu la idea de a întrebuința în comunicarea locală a orașelorú mari telefonulu în loculú telegrafului. Pentru scopulu acesta s'a înființatú unu birou centralú, de unde plécă radialú sirme la toți cei abonați la corespondința telefonică. Vrea acum unu abonatú A să vorbească cu B, atunci se adresează la birou și cere a fi pusú în contactú cu B și corespondența începe. Astfelú de birouri telefonice avemú în tóte orașele mai mari și din Europa, d. e. în Londra Parisú, Berlinú, Viena și Pesta.

Cursul la bursa de Viena	
din 19 Februarie st. n. 1886.	
Rentă de aur 4%	103.25
Rentă de hârtie 5%	94.35
Imprumutul căilor ferate ungare	152.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (1-ma emisiune)	99.80
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (2-a emisiune)	126.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (3-a emisiune)	114.—
Bonuri rurale ungare	104.50
Bonuri cu cl. de sortare	104.50
Bonuri rurale Banat-Timșu	104.25
Bonuri cu cl. de sortare	104.25
Bonuri rurale transilvane	104.50
Bonuri croato-slavone	103.75
Despăgubire p. dijma de vină ung.	99.25
Imprumutul cu premiu ung.	118.75
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	123.90
Rentă de hârtie austriacă	84.45
Rentă de arg. austr.	84.05
Rentă de aur austr.	113.45
Losurile din 1860	140.25
Acțiunile băncii austro-ungare	873.—
Act. băncii de credit ung.	309.75
Act. băncii de credit austr.	301.10
Argintul — Galbini împărătesc	5.96
Napoleon-d'or	10.032
Mărci 100 imp. germ.	61.85
Londra 10 Livres sterlinge	126.40

Bursa de București.	
Cota oficială dela 5 Februarie, st. v. 1886.	
Renta română (5%)	89—
Renta rom. amort. (5%)	94 ¹ / ₄
convert. (6%)	87—
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	30—
Credit fonc. rural (7%)	102 ¹ / ₂
" " (5%)	85 ¹ / ₂
" " urban (7%)	97—
" " (6%)	90—
" " (5%)	82—
Banca națională a României 500 Lei	1110
Ac. de asig. Dacia-Rom.	—
" " Națională	—
Aur contra bilete de bancă	16.—
Bancnote austriace contra aur.	2.01
Cump.	vend.
90—	90—
96 ¹ / ₂	96 ¹ / ₂
87 ¹ / ₂	87 ¹ / ₂
32—	32—
102 ¹ / ₂	102 ¹ / ₂
86 ¹ / ₂	86 ¹ / ₂
97 ¹ / ₂	97 ¹ / ₂
97—	97—
83 ³ / ₄	83 ³ / ₄
1120	1120
—	—
—	—
16.—	16 ¹ / ₄
2.01	2.04

Cursul pieței Brașov	
din 20 Februarie st. n. 1886.	
Bancnote românești	Cump. 8.58 Vend. 8.68
Argint românesc	8.50
Napoleon-d'or	9.98
Lire turcesc	11.22
Imperial	10.20
Galben	5.90
Scrisurile fonc. »Albina«	100.—
Ruble Rusesc	123.—
Discontul	7—10 % pe an.

Nro. 515, 1886.

Publicațiune!

În sensul ordinațiunii înaltului ministeriu reg. ung. de interne ddo 24 Noemvrie 1885 Nro. 62,693/VII. 1885; în sensul art. de lege XXI. din 1848 și în sensul ordinațiunii înaltului ministeriu reg. ung. de interne ddo 6 Iulie 1874 Nro. 26,559 se aduce spre cunoștință generală, cumcă să interzice cu totă strictețea purtarea sub orice feliu de pretext a insigniilor streine, precum: steaguri etc. etc., concedându-se prin urmare numai folosirea stindardului național ung. și insigniilor imperiale unguresc.

Contrafăptuitorii să pedepsesc în sensul amintitei ordinațiuni cu un arest până la 15 zile și cu o pedeapsa banală până la 100 fi. v. a.

Brașov, în 17 Februarie 1886.

1—3

Căpitanatul orașienesc.

3—3

CONCURSU.

Pentru un învățător suplent la școala gr. cat. română din Rebrîșora pe timpul anului școlastic 1885/6 adică 4 luni, fiindcă învățătorul actual devine pensionat.

Salarul pe acest timp va fi 20 fl. pe lună.

Doritorii de a dobândi acest post au ași înainta suplicele cu testimoniu de calificare din limba maghiară a senatului școlastic din Rebrîșora până în 28 Februarie.

Alegerea va fi în 1 Martie.

Rebrîșora la 9 Februarie 1886.

Vasilie Costea,
not.Stefanu Popu,
preot. ca președinte.

OCASIUNE

pentru a cumpăra efinu o parte din mărfurile, ce le desface firma

KOVASZNAI & KERESZTESY

în marele Magazin de Mode și Confecțiuni pentru Dame

— In Brașov, Piața mare —

Mare alegere în stoffe de rochii pentru Dame s. a. Beige, Loden, Feullée, Cachemir, reton de spălat, Satin, Wattmul și Postavuri, precum și Mantile pentru plôia și Paltone (Hăinuțe) pentru

„sesonul de primăvară“

ce se apropie.

Din cauza comandelor mari ce am făcut pentru mărfuri îndigene și streine, și a lipsei de spațiu în localul suntem siliți a vinde cu prețuri foarte efine.

EQUITABLE.

Societate de asigurare pe viață New-York
întemeiată în anul 1859.

Capitalul de asigurare 1884 până 31 Decemvre	fl. 788.993.384
Averea societății	148.312.910
Reserva câștigului	26.733.223
Asigurările cele nouă făcute în anul 1884	216.436.495

Intregul câștigul se împarte între cei asigurați.

Oră ce poliță devine după trei ani necontestabilă.

Representarea generală pantru Ungaria.

3—10

Budapest, VI Andrassy strasse 12.

Preparatele leucitóre, oficial recunoscute și de 63 oră premiate.

Digestiunea derangeată, tusea, slăbiciunea sunt suferințe, pe cari preparatul leucitoru dela Iohann Hoff, Viena, Graben, Bräunerstrasse 8, este în stare a-le delătura radical. De aceea se și memoreze suferindul acestă adresă.

Redobândirea sănătății este grija fiecărui suferind, așa-dcă va fi tuturor suferințelor binevenită punerea în vedere, precum că preparatele din Malz ale lui Iohann Hoff se bucură ca remediu nutritiv de cea mai mare și generală aprobare. Acestea se întrebunțeză în multe cazuri de către medicii Corifei și multe succese de leucirea digestiunii derangate, a suferinței organelor de respirație, a slăbiciunii, a îmbunătățirii sângelui și a catarului intestinal sunt pentru suferinți un rămăd și o speranță, și în asemenea cazuri se nu întârzie cu întrebunțarea preparatelor din Malz ale lui Iohann Hoff. Câteva estrase dintre raporturile de leucire: 1.) Cu totă șederea mea în timp de 30 ani la Nizza, m'am leucit pe deplin de catarul bronchial și bóla de gât, de cari am suferit doi ani, numai după întrebunțarea preparatelor din Malz ale lui Iohann Hoff, cari mi-au întărit apetitul și în genere starea sanitară. Franz Maly, Magazin de postavuri, Viena, Mariahilferstrasse 69. — 2.) Iudlungata mea suferință de flegmă, lipsa de apetit și de somn și slăbiciunea de nervi s'au leucit numai cu berea Dv. așa numită Iohann Hoff's Malzextract-Gesundheitsbier, și Iohann Hoff's Gesundheits-Chocho-lade. Viena, 24 Maiu 1884. Marie de Baksai, Iohannesgasse 19. — 3.) Raportul de leucire oficial, Viena, Spitalul garnisonei Nr. 2. Berea dela Iohann Hoff, așa numită Malzextract-Gesundheitsbier, Malzextract concentrat și Iohann Hoff's Malzextract-Gesundheits-Chocolade s'au probat la bóle de peptu chronice, la reconvalescenți după bóle grele și la digestiune slăbită ca o bună medicină ajutătoare procesului de leucire și ca nutriment recreativ și plăcut. Dr. Loef, k. k. oberstabsarzt. Dr. Porias, k. k. Stabsarzt. — Iohann Hoff, inventatorul și producătorul preparatelor din Malz posedă fabrica în Viena, Stadt, Bräunerstrasse Nr. 8, în Berlin și St. Petersburg, în total cu 27,000 deposite de vânzare prin toate părțile lumii.

OBSERVARE. Tote anunțările pentru extracte din Malz sunt imitațiuni, de cari se se feresc holnavul și medicul. Preparatele din Malz veritabile ale lui Iohann Hoff trebuie să poarte marca înregistrată (Portretul inventatorului Iohann Hoff și iscălitura Iohann Hoff).

Prețurile loco Viena: Malzextract-Gesundheitsbier (incl. ladă și butelii): 6 butelii fl. 3. 82, 13 butelii fl. 7. 26, 28 butelii fl. 14. 60, 58 butelii fl. 29. 10.— Malzextract concentrat 1 flacon fl. 1. 12, o jumătate flacon 70 cr. — Malz-Chocolade o jum. kilo I fl. 2. 40, II fl. 1. 60. — Brust-Malzbonbon în pungă à 60 cr, 30 cr și 15 cr. — Sub suma de 2 fl. nu se expedeză nimic.

Depozitele principale: în Brașov: Demeter Eremias, Bistrița: la Carl Nussbacher, — București: Jul. Ed. Rissdörfer, F. Bruss, farmacist, Gusztav Rietz, Martinovitz, — Sibiu: C. Bugarski, I. B. Misselbacher sen., Franz Jahn Söhne. — Mediaș: Carl Breckner, — M.-Vásárhely: Max Bucher, Carl Huflesz, — Sighișora: Franz Jos. Schuster farm., Ios. B. Teutsch, — Sz. Szt.-György: Bárabás Ferencz farmacist.

Tote depositele sunt autorizate pentru vânzare printr'unu așit litografat în color.

4—5 la 20 Dec. 3 Ian. 10 Ian. 14 Febr. 14 Martie st. n.

AVISU.

Subsemnata cu onore încunoscunțeză pe p. t. public, că am predat conducerea farmaciei a lui Ferdinand Jekelius, „La Speranța“, d-lui Adolf Frank, magistrul în farmacie, care de mai mult timp a lucrat în acestă farmacie.

Să n'țelege de sine, că schimbarea în persóna provisorului meu nu modifică întru nimic felul de conducere a afacerilor de până acum, care are de scop soliditatea și realitatea în orice privință.

Cu distinsă stimă

A. Jekelius,

3—3

proprietara farmaciei „La Speranța“.

Unu învățacelu

(ucenicu)

cu bună conduită și cu cunoștințele școlare usitate se caută pentru prăvălia de băcăniă a subscrisului. Condițiunile se comunică reflectanților prin scrisore.

Eugen Grecu,

Comerciantu în Orești.

3—3

Tipografia ALEXI Brașov.